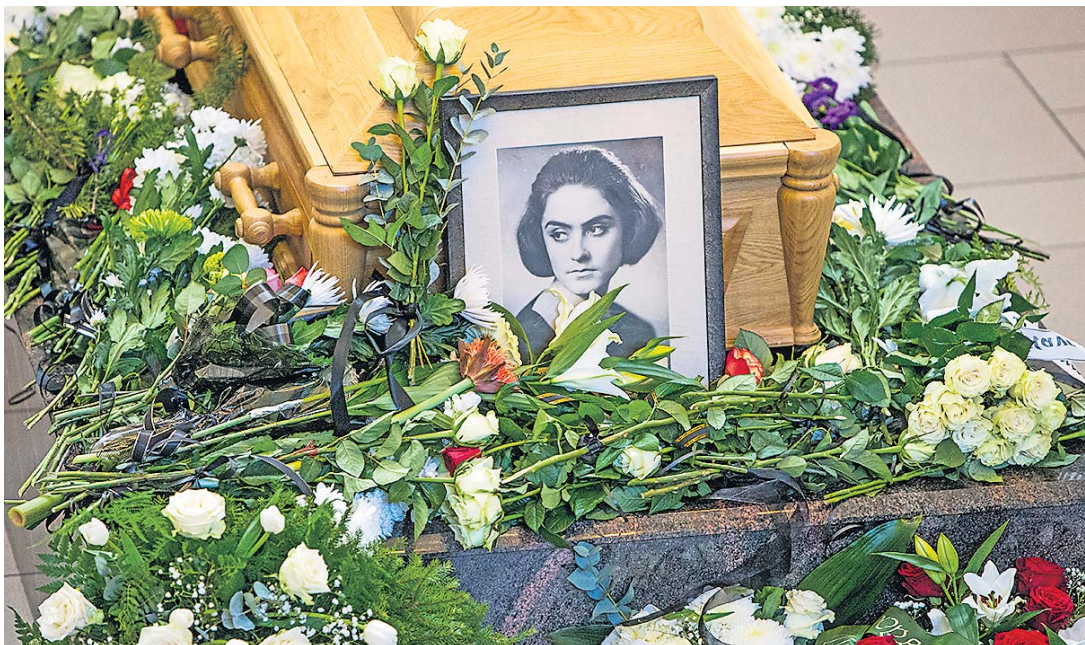

TIINA KÖRTSINI

PUNAVALGE ÕITEMERI: Ülle Ulla kinnist sarka ümbritsesid valged õied, mille seas tumepunaseid roose. Sõnata hüvastijätu saatis leinajaille 82aastaselt lahkunud Ulla noorpõlvpeilt.

«Üks täht on kustunud, aga ta jääb särama igavesti meie kohale.»

«Kui üks luik läheb siin praegu viimsele teekonnale, siis täna samal ajal, kell 11.30, algas Estonia laval «Luikede järve» viimane peaproov,» kõneles estoonlyane Arne Mikk eile legendarise Ülle Ulla ärasaatmisel Pärnamäe kabelis. Just enne Miku öeldut kõlas kabelis Saint-Saënsi «Surev luik».

Luigekujund kõlas Ülle Ulla ärasaatmisel mitu korda. Seda, et Ulla tantsis Tallinna koreograafiakooli lõpetades diplomitööna valge luige *adagio*'t, meenutas peale Miku ka lahkunud koolikaaslane, kolleeg ning raamatu «Ballett sajandivanuses Estonias» kaasautor Aime Leis-Garancis. Tõsi, teatrilaval Ulla valget luike ei tantsinudki, seevastu lõi ta surmatud rollid Manuel de Falla balletis «Suur võlur – armastus» ja Maurice Raveli balletis «Bolero».

Miku sõnul passib Ulla kuumavereliste rollidega samasse ritta ka mustlastants ooperi «Carmen» viimasest vaatusest. Sooja sõnaga meenutas Mikk ka Eino Tambergi ooperit «Raudne kodu», kus Ulla kehastas Sallyt, esitades kultuslikuks tõusnud aariat «Misty Town». Ainsa osaliseks «Raudse kodu» trupist sai Ulla oma rolli eest toona Eesti teatriliidu aastapreemia.

«Üllele oli loodus andnud erilise sära, erilise sisemise päikese, mis säras ka viimasesse ritta,» rääkis Mikk. Ulla levitas oma fluidumit nii balleti- kui ka muusika-teatris, nii varietees kui ka draa-

SÕNATEATRI MEHED: Lahkunud diivale avaldasid ärasaatmisel austust sõnateatri lavastajad-näitlejad (vasakult) Madis Kalmet, Roman Baskin ja Peeter Volkonski.

LEGENDAARSED ESTOONLASED: Lahkunud kolleegiga tulid hüvasti jätma ka rahvusooper Estonia kunagine priimabaleriini Tiiu Randviir ja endine lavatäht Voldemar Kuslap.

malaval. «Ülle oli väga õpimuline,» sõnas Leis-Garancis oma järelehüüdes. «Kõik, mis ta tegi, õnnestus. Igal pool saatis teda menu. Selle taga oli aga väga suur

töö. Ta oli enda suhtes väga kriitiline, ta oli maksimalist.»

Ülle Ullat – näitlejat, baleriini, lauljat, varieteeartisti ja tant-supedagoogi kogunes peale lähedaste ära saatma suur hulk endisi ja praegusi teatriinimesi. Suur kabelisaal oli leinajaid täis, teiste seas rahvusooper Estonia juht Aivar Mäe, Tallinna linnateatri juht Raivo Põldmaa, laulja Volde-mar Kuslap, lavastajad Mai Murdmaa, Madis Kalmet, Roman Baskin ja Ago-Endrik Kerge ning näitlejad Ita Ever, Epp Eespäev, Anne Veesaar, Ülle Kaljuste ja Peeter Volkonski.

«Sa ei ole enam see, kes sa olid. Sa ei ole veel see, kelleks sa saad,» lausis Mikk lahkunud punaste ja valgete õitega ümbritsetud sarga kohal. «Ülle tuhk puistatakse tema soovijärgi Soome lahte, kus võtab tema tuhaelbed vastu Sibeliuse «Toonela luik». Üks täht on kustunud, aga ta jääb särama igavesti meie kohale.»

AIGI VIIRA

Kuidas luigebaleri kohevad sulekleid

Eesti Rahvusballeti «Luikede järve» kostüümide

• KATHARINA TOOMEMETS
katharina.toomemets@ohtuleht.ee

«Teeme «Luikede järve» etenduseks umbes 150 kostüümi. Ma pole kokku lugenud, kui palju materjali ma tellinud olen, kuid kokku tuhandeid meetreid – ikka 500 meetrit tülli, organzat ja muud,» räägib Rahvusooperi Estonia kostüümiala juhataja Marja-Liisa Pihlak. Ka 7000 sulge on kostüümitegijad välja lõiganud kangast.

Estonia teatrimajas on õmblejad sel nädalal teinud kibekärmeid ponnistusi, et kõik kostüümid «Luikede järve» tänaõhtuseks esietenduseks valmis saaksid. Marja-Liisa Pihlak avaldab Õhtulehele, et põhiliselt on kostüümides kasutatud siidi ja loomulikult tülli, millest balletiseelikuid tehakse. «Saksamaal on üks teatrikangastele spetsialiseerunud firma ja materjalid tellime üldjuhul sealt. Meie kaubanduses pole lihtsalt selliseid koguseid,» seletab ta.

«Improviseerida me ei saa, kostüümikunstnik on meile kõik oma käega paika pannud. Meie oleme tema kavandite järgi teinud näidised ja nüüd teeme kostüümid,» kirjeldab Marja-Liisa rõivaosakonna toimetusi. «Naiste kostüümide jaoks on meil üheksa, meeste jaoks seitse õmblejat, peale selle neli juurdelõikajat, tekstiilkunstnik, praktikandid, kübarategijad, kingsepad ja värvija,» loetleb ta. Üks praktikant on neil praegu Soomest abiks, teised on Tallinna koolidest. «Kuna kaks õmblejat haigestus, on meil abikäsi juurde võetud,» poeatab Marja-Liisa, kes on ka ise rakkes – intervjuu ajal sätib ta parasjagu luigekostüümide pihaosadele paika kivikesi, et need siis kuuma pressrauaga sinna külge liimida. «Me kõik aitame siin nii, kuidas jaksame – kui vaja, teeme ühe käega seelikut ja teisega peakatet,» muigab ta.

Üks kostüüm võtab õmblejalt nädala

Marja-Liisa meenutab, et umbes aasta tagasi hakati vaikselt kostüümidega tegelema: tutvuti kavanditega, tehti nende järgi näidised ja telliti kangad. «Aktiivselt oleme neid kostüüme teinud jaanuarist saati.» Et oma tööd paremini planida, on välja arvestatud, kui kaua võiks õmblejal ühe kostüümi tegemine võtta. «See võtab umbes nädala. Kuna praegu on nii kiire, siis teevad õmblejad natuke rohkem.» Marja-Liisa tunnistab, et eelmisel nädalal oli neil küll korraks tunne, et ei

tea, kas kõik ikka valmis saab. «Aga peab saama,» ütleb ta.

Kõige raskem ongi tema sõnul see, et kostüüme on nii palju: «Igal õmblejal on käes umbes 11 kostüümi. Kui see kõik kolme kuu peale jagada, tuleb öelda, et nad on siin ikka kõvasti ületunde teinud.» Teine raske asi on kostüümide kaunistamine – luikede ja õukonnadaamide kleitidel sädelevad Swarovski kristallid, mis liimitakse ükshaaval peale. «Ühele luigele läheb kokku umbes 100 Swarovski kivi, luiki on 33,» toob Marja-Liisa näite. Kivikeste triikimine pole mingi lihtne töö. Kostüümikunstnik on talle näidise ette teinud, mida ta täpselt jäljendab – teeb aga ühe aluse järgi teisele viltpliiatsiga täpikeseid peale ja triigib kivikesed külge.

Luikede tarbeks on kostüümitegijad välja lõiganud ka 7000 sulge. «Alguses on ainult üks suur kangas ja need tuleb ühekaupa välja lõigata. Suled on küll omavahel kinnitatud, aga otstest tuleb ikka kõik ükshaaval lõigata,» seletab Marja-Liisa. «See lõikamine oli ikka väga raske.»

Raskeim on õmmelda peategelase kostüümi

Kostüümiala juhataja räägib veel, et kuna balletti etendavad eri koosseisud, siis ei jõuta päris igauhele tema mõtude järgi kleiti teha. «Neid peaks sel juhul olema sadu ja kõik peaksid käima kostüümiproovis.» Õnneks ei ole baleriinid väga erinevas mõõdus. «Muidugi teeme kleite ka varuga – kui on vaja kaks, siis teeme ikka kolm,

et oleks võimalik kiiresti reageerida.» Kui näiteks mõni tantsija peaks vahetuma. Seda, et mõni kleit laval ära laguneks, Marja-Liisa väitel kindlasti ei juhtu.

Vahepeal heliseb ta telefon ja tema jutt tundub ajakirjanikule hiina keelena. «Väikseid ei ole üldse? Neljaseid ei ole? Kas lumivalgeid on? Otsi, kui on lumivalgeid, siis võta neid. Siis võta ainult kuuseid.» Mida see kõik tähendab? «Üks abiline on praegu kive ja pärleid ostmas,» kostab Marja-Liisa.

Keerukaimaks kostüümiks peab ta peaosatäitja kleiti: «Sellel on kõige rohkem kaunistusi, eriti palju kivikesi, mida on vaja ükshaaval õmmelda või liimida.» Siis näitab ta käega üle laua, kus üks abiline parasjagu mannekeenile selga pandud seelikut jäljendab. «Kuna neid kostüüme on kolm, tuleb ühe pealt näpuga järke ajada ja seda täpselt kopeerida.»

Mis saab kostüümidest siis, kui «Luikede järve» kavast maha võetakse? «Eelmist mängiti üle kümne aasta, ma loodan, et seda mängitakse ka kaua,» lausub Marja-Liisa. Kui lavastus kavast maha võetakse, on võimalik kostüümid laenuksse panna. «Mõned asjad müüme maha ka. Esialgu lähevad asjad meie Suur-Sõjamäe lattu ja siis vaatame edasi. «See on kõik alles kauge tulevik.»

SULEMERI: Kostüümide jaoks lõigati käsitsi välja 7000 sulge, mis käivad kostüümidele kolmes kihis. Masinavärki, mis selle kõik ära teeks, pole olemas.

8. APRILLI MEGARISTSÕNA

VÕITJA ON HELLE HANTSOM

ÕIGED VASTUSED

- targema mulje jätta vait olles
- kanepist uimas aasta koerad
  - küll oma seljas politseinikke tassinud
- ta korralikult läbi otsima
- filmistaariks loomulikult

Palju õnne!

Võitjaga võetakse ühendust!

Õhtuleht
LIHTSA INIMESE SÕBER